

# Den nordiske modellen og bærekraftig utvikling

Statssekretær Roger Schjerva  
NMR konferansen "Bærekraftig utvikling i et nordisk perspektiv",  
København, 21. september 2006

## Bærekraftig utvikling – solidaritet og miljømessig forsvarlig økonomisk utvikling

- Brundtland-kommisjonen (1987):
  - "En bærekraftig utvikling skal ivareta den nåværende generasjons behov uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å tilfredsstille sine behov."
- Bærekraftig utvikling dreier seg om solidaritet
  - på tvers av tid og generasjoner
  - med fattige land og folkegrupper
- Økonomi, sosiale forhold og miljø ses i sammenheng.
- En utvikling hvor velferden ikke avtar (kapital i vid forstand ikke synker)

## Nordisk samarbeid

- NMR tidlig ute og spilte en viktig rolle i arbeidet med bærekraftig utvikling
- Nordiske strategi for bærekraftig utvikling allerede i 2001
- Nordiske land også tidlig ute med miljøavgifter på flere områder
- Nasjonale strategier og strategier på EU- nivå
- Felles nordisk arbeid for å sette bærekraftig utvikling høyere på dagsorden fortsatt svært viktig

## Nordiske indikatorer for bærekraftig utvikling

- Revidert indikatorsett i 2006
- Viktige utviklingstrekk for Norden samlet
- Norske formannskapsprioriteringer
- Årlig rapportering av nøkkelindikatorer
- Internasjonalt indikatorsamarbeid

## Nordiske nøkkelindikatorer 2006

- Arealfordeling i prosent av det nasjonale landareal
- Økonomisk vekst
- Avkobling av miljøpåvirkning fra økonomisk vekst
- Antall lisenser til produksjon av miljømerkede produkter
- Bruttoenergiforbruk per innbygger
- Fornybar energiproduksjons andel av bruttoenergiforbruk
- Fertilitet
- Forventet levetid ved fødsel
- Andel av arbeidsstyrken som ikke er i arbeid
- Andel trafikkdrepte per 1000 innbyggere
- Tilfelle av campylobacter hos mennesker
- Overvekt i befolkningen
- Anvendelsen av kvikksølv
- Utslipp av drivhusgasser
- Temperaturutvikling
- Gytebiomasse i nordiske farvann
- Økologisk landbruk
- Nåle- og bladtap
- Introduserte arter
- Valgdeltakelse
- Den nordiske allemannsrett
- De nordiske sameting

## Arbeidet med BU i Norge

- Finansdepartementet har ansvar for bærekraftig offentlig og nasjonal økonomi, for framskrivninger av økonomi og miljø og for ulike virkemidler, blant annet miljøavgifter
- Finansdepartementet har hatt koordineringsansvaret for arbeidet med bærekraftig utvikling siden 2002
- Regjeringen skal lage en oppdatert nasjonal strategi for bærekraftig utvikling som vil presenteres i Nasjonalbudsjettet 2008
- Departementene har hovedansvar for oppfølging på sine områder
- Det er etablert et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling, som årlig oppdateres av Statistisk sentralbyrå. Departementet bruker indikatorene i sin rapportering
- Nordisk samarbeid: Sverige vil foreta peer review av Norge på området bærekraftig utvikling

## Vi vil bygge videre på den nordiske modellen

- Åpen markedsøkonomi
- Dominerende privat sektor med høy effektivitet
- Omfattende fagbevegelse og godt organiserte arbeidsgivere
- Små lønnsforskjeller
- Sjenerøs velferdsstat
- Lav ledighet

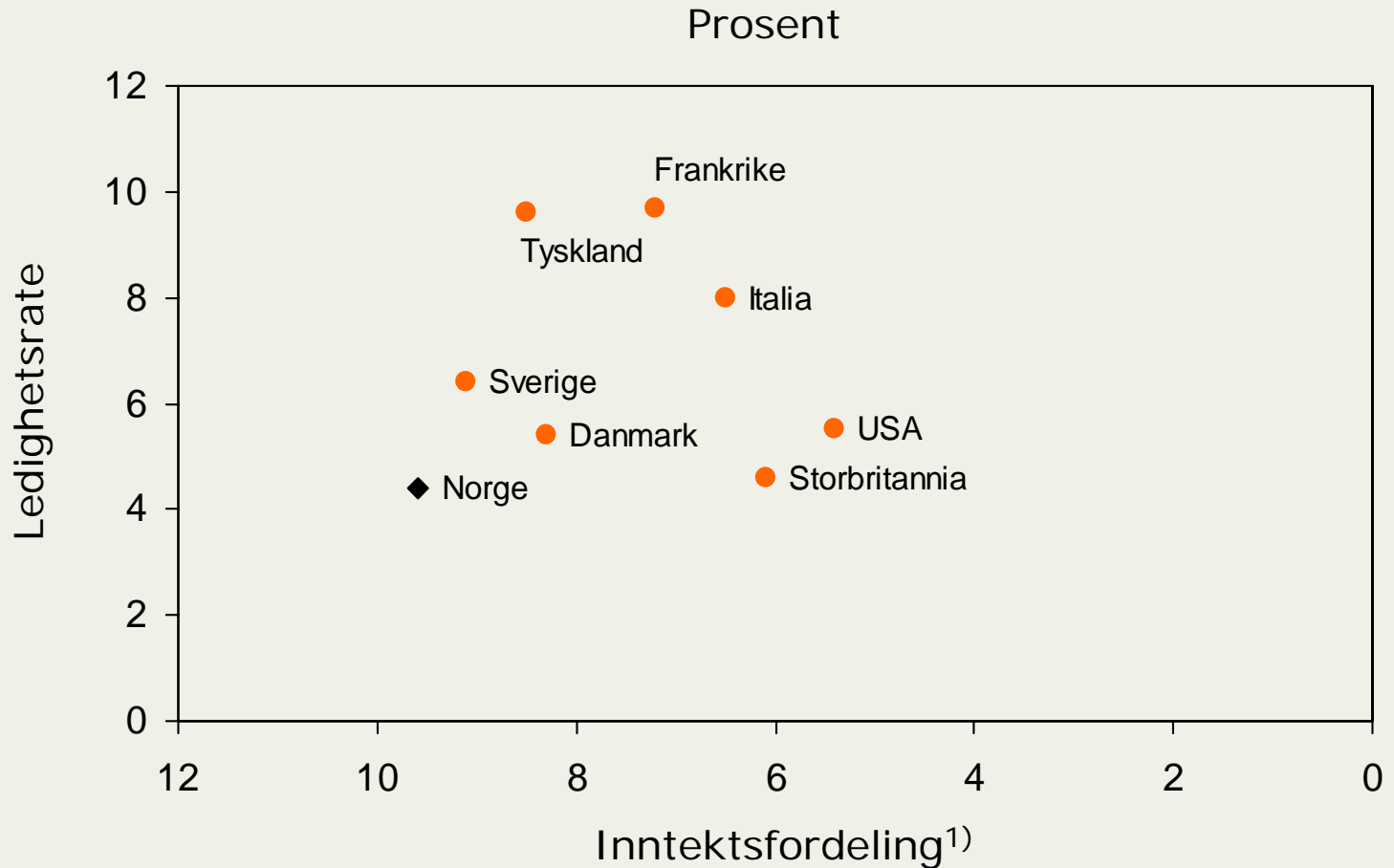
=> en omstillingsdyktig økonomi med små forskjeller

Human Development Indicators	Global Competitiveness	Tid (målt i år) fra lansering av produkt til take-off, Europa	BNP pr innbygger
<p><b>Norge</b>  <b>Island</b>                      Australia                      Luxemburg                      Kanada  <b>Sverige</b>                      Sveits                      Irland                      Belgia                      USA</p>	<p><b>Finland</b>                      USA  <b>Sverige</b>  <b>Danmark</b>                      Taiwan                      Singapore  <b>Island</b>                      Sveits  <b>Norge</b>                      Australia</p>	<p>1. <b>Danmark (3,8)</b>                      2. <b>Norge (4,0)</b>                      3. <b>Sverige (4,3)</b>                      4. <b>Finland (4,6)</b>                      5. Irland (4,8)                      10. Tyskland (6,4)                      11. Italia (6,7)                      13. Frankrike (7,4)                      14. Storbrit. (8,5)</p>	<p>Luxemburg  <b>Norge</b>                      Sveits  <b>Danmark</b>                      Irland                      USA  <b>Island</b>                      Japan  <b>Sverige</b>                      Nederland</p>

Kilder: United Nations Development Program: Human Development Report 2005 World Economic Forum. Global Competitiveness Report 2005-2006. Marketing Science Vol. 22 2003



## Lav arbeidsledighet og jevn inntektsfordeling



- 1) Inntektsfordelingen er her representert ved andel av samlet inntekt eller forbruk blant de 20 pst. med lavest nivå. Kilde: OECD og UNDP.

## Fire europeiske modeller

		EFFICIENCY	
		<i>Low</i>	<i>High</i>
EQUITY	<i>High</i>	Continental	Nordic
	<i>Low</i>	Mediterranean	Anglo-Saxon

Kilde: Sapir A. (2005) "Globalisation and the reform of social models"

Framtida for "Den nordiske modellen"

Skjørt kompromiss eller sterkt felleseie ?

## Viktige bærekraftsutfordringer

- Aldring
- Klima

## Oppsummering

- Norden ligger langt framme i arbeidet med bærekraftig utvikling. Vi har et budskap til andre.
- "Den nordiske modellen" - også viktig i arbeidet med bærekraftig utvikling
- Den nordiske modell er også politisk bærekraftig- hvis vi vil